

Бүрэт-Монголой УНЭН

Бүрэт-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно
Соёдын, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

1955 оной сентябриин 28, среда Сэн 20 мүнгэн

ШҮҮМЖЭЛЭЛ БА ӨӨРЫГӨӨ ШҮҮМЖЭЛГЫЕ ҮРГЭНӨӨР ДЭЛГЭРҮҮЛХЭ

Социалистическэ парти ба совет-
скэ ажабайдалда шүүмжэл-
гөө шүүмжэлгэе гэжээ
ушаршанартай. Тэрэ хадаа
Советскэ партине, Советскэ
Советскэ общественнэ бай-
гашуулууд, бүхы гэжээ-
гүшай, аидуунуудтай бо-
лор таарамжагүй үзэгдэл-
хэзэ хурса зэбсэг боло-

жэ хэдэдэг байна. Тэрэнэй эсэстэ
эдэ эмхи зургаанууд, предприти-
нууд болой колхозуудта дутагдал-
нууд саг дары элирүүлэн усадха-
даагүй дээрнээ, ажакын болон
культурна байгуулалтын шухала
асуудалууд удаан шийдхэгдээг,
эхэ гээгдэлдэ ородог байна.

Эдэ мэтын үзэгдэлнүүд манайда
үргэнөөр дэлгэрэнхэй бэшэн мэдээ-
жэ. Тингэбэшье, шүүмжэлэл ба
өөрыгөө шүүмжэлгые хабшадаг,
шүүмжэлэлэй түлөө үнөөрхэдэг ба
хашадаг хүнүүдтэй хайра гамгүй-
гөөр тэмсэл ябуулха илангаяа шу-
хала болоод байна.

Парти хадаа шүүмжэлэл ба өөрыг-
өө шүүмжэлгые, илангаяа доро-
ноо дэлгэрүүлхэ хэрэгтэ наад хэдэг
хүнүүдтэй эрид тэмсэдэг гэжээ.
Шүүмжэлэлэе хабшадан, шүүмжэ-
лэлэй ороидо юумые наагуурин байн
шүнгээр харуулан гү, али дэмы
матгайлан хүн партици зэргэлдэ бай-
жа шадахагүй юм гэжэ КПСС-эй
Устав соо хэлэгдэнэ. Тингэбэшье,
наагуураа партици энэ эрилтэе зүб-
шөөгөөд, саагуураа шүүмжэлэлэе
тээсэлгүүй, тэрэниие доро дарадаг,
шүүмжэлэл хэлэн хүнине хашадаг
хүдэлмэрилэгшэд мүнөө хүрэтэр
ушардаг байһаниинь гомдолтой.

Гэхэтэй хамта, шүүмжэлэлэе хаб-
шадат баримтанууд сэхэ бэшэ, харин
саагуур, далдаар хэлгэдэг ушар
олон байха юм. Энэ юуб гэхэлэ,
шүүмжэлэлэе зүбшөөгөөд, тэрэнэй
тухтай байһые тэмдэглээд, сааша-
дан юумые хэлэггүй, дутагдалнууд
ые усадхаха гэжэ ямаршье хэмжээ
абадаггүй байна бшуу. Шүүмжэлэл-
дэ нимэ ёһо тэдгүгээр, албан хоёр-
гоор хандаха гэжэ коммунистууд-
дай, бүхы ажалшадай эдэхи хэшээ-
лые доро дараан, шүүмжэлгые
минн хоонон үгэ хэлэлгэ болгонон
ушар гэжээ гэжэ тоолохо хэрэгтэй.

Шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмж-
элгые үргэнөөр дэлгэрүүлхын ту-
лада парти доторой демократ-
тыне нагншаар сахиха, партиейа
организацинууд ба партиейа
хүдэлмэрилэгшэд бултадаа энэ
хэрэгтэе толгойложэ, шүүмжэлэл-
дэ үүн сэхээр ба үүн сэлхэ-
хэлээрээ хандаха жэшээ харуулха
ёһотой. Партиейа суглаан, партиейа
элэбхитгэдэ суглаан, партиейа ко-
митетүүдтэй пленумууд, партиейа
конференцинууд дутагдалнууды
эрид хурсаар шүүмжэлхэ ёһотой
трибуна болохо зэргэгтэй. Үйлэдбэ-
рин зүблөөнууды, хүдэлмэрилшэ-
нэй суглаанууды тоохогүй ябадалы
усадхаха, тэрэниие саг үргэлжэ,
хайнаар үнэгэргэжэ байха хэрэгтэй.

Партиейа эхин организацинуудта
үнэгэргэ байгаа тоосоот-хуналтын
суглаанууд болохоог байгаа парти-
ейа конференцинууд шүүмжэлэл ба
өөрыгөө шүүмжэлгые саашан
дэлгэрүүлжэ, ажал хүдэлмэрилдэ
байһан дутагдалнууды элирүүлжэ,
ажакын болон культурна байгуу-
лалтада партиейа ниттэе эдэхи-
тэйгээр элсүүлхэ байна. Илангаяа
коммунистууд партиейа хүтэлбэ-
рин арга методууды нягтаар хара-
жа, бүхы албан койрог, хайша хэ-
рэг, ношбо абадалы элирүүлжэ,
КПСС-эй ЦК-гүй январска болон
ниольскэ Пленумүүдтэй үндсөөр ха-
раалгадан хэмжээ-ябуулгануудай
дүүргэлтэдэ наад ушаруулдаг ба-
римтанууды ноуор сахингүйгөөр
элишэлхэ зэргэгтэй.

Урагшаа манай амжалтатыйгаар
дабшалтын найдамтай арга нүхэ-
сэл, Коммунистическэ партиин шал-
гадмал зэбсэгтэ болохо шүүмж-
элэл ба өөрыгөө шүүмжэлгые үр-
гэнөөр дэлгэрүүлжэ, республикн
партиейа организацинууд урдаа та-
бигдаһан шухала ба хариусалгатай
зорилгонуудаа амжалтатыйгаар бэ-
лүүлхэ ёһотой.

Америкын Холбоото Штадуудай Президент Дуайт Д. Эйзенхауэртэ СССР-эй Министрнүүдэй Сөвөдэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинай бэшэг

Москва, Кремль.

Хүндэтэ господин Президент!
Би мүнөө үелэ онсо шухала боло-
нон асуудалаар Танай ханалаа
үнэн зүрхэнхөө, сэхэ руунь хэлсэхэ
хүсэлэнтэйб. Буу зэбсэг хуряаха ту-
шаа ООН-эй Комиссин Подкоми-
тетдэ мүнөө манай түлөөлөгшөнэр-
эй зүбшэн хэлсэжэ байһан асуудал
тухай хэлэнэ гэжээб.

Женевэдэхи дурасхаалта уулзал-
гануудайнгаа үелэ бидэнэр буу зэб-
сэг хуряалгын таатай зохид систе-
мэ тогтоохын тулада хамтадаа
ажаллаха гэжэ хэлсэһэн байгаади.
Энээн тушаа маанайда гадаадын
хэрэгүүдтэй министрнүүдтэ директи-
внүүды баталха үелөө би нигжэ
ханаа нэм: сэхэ юумэ хэгдээ, мүнөө
манай оронуудай түлөөлөгшөнэр тэдэ
директивнүүдтэ түшгэлжэ ба
Женевэдэ дүрбэн правительствонууд-
ые толгойлогшонорой хэлэһэн на-
намжые болон дуралхалууды
өөрынгөө хүдэлмэрилдэ хараадаа
абажа, мэдээжэ хүгжэлтэ туйл-
лажа шадаха ба туйлаха ёһотойшье
байна.

Наал бодолнууднай тааралдаһан
гү, али горьтойгоор дүтэлхэн гол
асуудалуудаар манай түлөөлөг-
шөнэр өөрынгөө хүдэлмэринин бүри
эхиндэнэ юрэнхы дээрээ ханалаа
нэгдэнги байһанаа тэмдэглэнэ
бээ гэжэ би, минн хамтадаа
хүдэлдэг нүхэд хананан байгаади.
Нэн түрүүлдэ би агуушэ табан гүрэн-
үүдтэй зэбсэгтэ хүсэнуудтэй хэмжээн
тухай асуудалы, атомна буу зэбсэг
хорихо ябадалы хүсэндэнэ
оруулха болорнууд тухай асууда-
лые, уласхоорондын хиналта тухай
асуудалы хараада абана гэжээб.
Тинмэ болохоороо, саашадаа хүд-
элмэрилхын тулада горьтойгон үн-
дэһэ нуури табигдаха байгаа бэлэй.
Тингэжэ хүдэлмэрилхэ үелөө буу
зэбсэг хуряалгын таатай зохид си-
стемэ зохёохо талаар шухала хэлсэ-
нүүдтэй бүхы зүйлнүүды тодорхойл-
жо болохо байгаа.

Гэбэшье, Подкомитетэй хүдэлмэ-
рилхэн түрүүлхын неделнүүд Та
бидэнэр найдан хүлэжэ байһан
үрэ дүнгүүдтэй үшөөл үгөөгүй байна.
Иймэ наатабари ехэнхидэ юумэд
болоноб гэхэдэ, бидэнэрэй зүбшгдөө
гэжэ тоолохо хүсэд үндэнтэй бай-
һан зүйлнүүд тушаа США-гэй түлөө-
лөгшын хараа шугамынь. Подкоми-
теттэй гешүүдтэ мүнөө болотор мэд-
гдэлгүүй байна гэжэ би сэхэ руунь
хэлэхэ ёһотойб. США-гэй түлөөлөг-
шэ зэбсэгтэ хүсэнууды, буу зэбсэг-
үүды хороолгын ба атомна буу
зэбсэгтэ хорилгын асуудалуудта
тогтонгүй орхижо, СССР США хоёр-
ой хоорондоо сэрэгтэй информаци
андалдан абалсаха тухай, мүн тэрэ-
шэлэн хоёр оронуудай территууд-
айнгаа аэрофотобуулгабарини
абалсаха тухай Танай дуралхалые,
нэн түрүүлдэ, гол түлэб зүбшэн хэл-
сэхэ гэжэ ханалаа хэлэгшэниинь мэд-
дэжэ. Тинмэ болохоороо буу зэбсэг
хуряалгын бүхы проблемэ эдэ
дуралхалуудууд л дүүрхэн хэбэр-
тэй болоно.

Женевэдэ Танай оруулан дурал-
халуудай хэдэ шухала байһаниие
хүсэд мэдэнэб, гэбэшье, асуудалы
нигжэ табиха гэжэ арадуудай хүс-
эл оролдолгодо тааран хариусаха-
гүй байна гэжэ би хананаб.

Зүгөөр, өөрыни, минн хамтадаа
хүдэлжэ байһан нүхэдэй нигжэ на-
нааб байхадан, би хадаа, хүндэтэ
господин президент, принципаляна
улхатай зарим тэдэ ханалууд тухай
Танай үшөө дахин зүбшэн хөөрэлд-
эхэ уялгатайб гэжэ тоолоноб.

СССР США хоёрой арадуудта-
шые, мүн тэрэшэлэн бүхы дэлхэйн
арадуудташые тон шухала удхаша-
нартай хэрэгтэе—буу зэбсэг хуряал-
гын проблемые урагшан ябуулха
боломоор арга замууды саашадаа
бэлдэхэ гэжыи бидэнэр мүнөө гол
зорилго гэжэ тоолонобид.

Энэнтэй дашрамдуулан, Жене-
вэдэ Танай байһан дуралхалууд
тухай хэлэхыемни зүбшөөрб. Улас-
хоорондын хиналтын ба шалгалта
хэлгын шухала проблемые тааруу-
лан шийдхэхэ зам олохо гэнэн ба
уласхоорондын харилсаануудые нор-
малына болголгын нийтын хүсэл
оролдолгодо өөрынгөө хубитые
оруулха гэнэн Танай үнэн зүрхэнэй
эрмэлзэлгын гэршэ мүн гэжэ эдэ
дуралхалууды бидэнэр сэгэнэбид.

Буу зэбсэг хуряалгын талаар

Подкомитетдэ августын 30-да гос-
подин Стассенай оруулан, июлинь
21-нэй Танай дуралхалы бидэнэр
Женевэдэ бусаһаар бүхы талаарнь
шэнжэлэн үзэнэбид. Энэ зүбшэн
хэлсэлгын үелэ бидэнэртэ хэдэ хэдэн
асуудалууд бин болоо. Тэдэ асуу-
далнуудаар би өөрынгөө нанамжа-
нууды Танда хэлэхэ хүсэлэнтэйб.

—Нэн түрүүндэ—өөһөдөнгөө зэб-
сэгтэ хүсэнууд ба зэбсэгжэлгүүд
тухай информации Америкын Хол-
боото Штадуудай болон Советскэ
Союзай хоорондоо абалсаха тухай.

Гол түлэб энэ дуралхалаар бид-
нэртэ арсалтагүй. Гүрэнүүд хоорон-
дэ нимэ мэдээнүүды абалсаха гэжэ
зарим үелэ шухала гэжэ би на-
нанаб. Хиналтын ба шалгалта хэл-
гын уласхоорондын органдэ зэбсэг-
жэлгүүд тухай тинмэ мэдээнүүды
гансал США болон СССР бэшэ, ха-
рин бүхы гүрэнүүдтэй үгжэ байгаа
наань, юунхэшые байн байгаа. Тин-
мэ органине байгуулха тухай билд-
нэр хэлсэхэ ёһотойбид. Буруу юумэн
болохогын тулада зэбсэгжэлгэ тухай
билдэнүүд хадаа бүхы зүйлэй
буу зэбсэгүүдтэй, юрыншые, мүн ядер-
на зэбсэгжэлгыншые талаар үгтэхэ
ёһотой. Хэрбээ эдэ ханалуудай зүб-
наань, гүрэнүүдтэй зэбсэгжэлгэ тухай,
нэн түрүүлдэ ехэ гүрэнүүдтэй бүхы
зэбсэгжэлгүүд тухай хүсэд мэд-
энууд хээг үгтэхэ ёһотойб гэжэ
анхаралтайгаар зүбшэн хэлсэгдэхэ
болоно.

Заагдан мэдээнүүды уласхоорон-
дын хиналтын органдэ үгэлгэ ха-
даа буу зэбсэгүүды хороохо ба
атомна буу зэбсэгые хорихо ябадал-
да зориулагдан хэмжээ-ябуулга-
нууды үнэгэргэжэ тушаа хэлсэһэн туйл-
лагдаа наань удхашанартай болохо
байһаниинь элнэ.

Минн хананада, буу зэбсэг хо-
роолгын зорилгонуудта таарамаар
уласхоорондын хиналтын органине
байгуулха тухай асуудалы буу зэбсэг
удаа дараалан хороолгын тэбс-
бье бэлүүлгын тушаа абтаха шийд-
хэринүүдтэй нягта холбоотойгоор
хаража үзэхэ хэрэгтэй. Гүрэнүүдтэй
хоорондоо бээ бээдэ этгэлдэхэ яба-
далай эхээр бэхжэхэ бүрын сэрэ-
гтэй информаци абаха абалал бодото
дээрээ хангагдаха байһаниие хараа-
да абаха хэрэгтэй.

Аэрофотобуулгабаринууд тухай
асуудалууд тушаашы хэлэхэ на-
наатайб.

Хоёр оронуудайнгаа территууд-
нууд дээрэ аэрофотобуулгабарини
үүды хээ тухай дуралхал оруулхадаа
Та болбол хоёр оронуудай алини-
шые нүгөөдөнгөө талаааа довтолго-
до орохогүй гэнэн этгэлдэ найдаба-
рин хуулиа эрмэлзэлгы хүтэлбэ-
ри болгоһондотнай би нэгжэлэнэ-
гүйб.

Зүгөөр эсэстэ хүрэтэр сэхэ руунь
хэлэдэг байл. Мүнөө үсын уласхоорон-
дын оршон байдалда манай хоёр
оронууд ганса гансаараа байнагүй.
Америкын Холбоото Штадууд ба-
руун зүгтэшье, зүүн зүгтэшье бул-
танда мэдээжэ сэрэгтэй бүхы бүлэг-
лэнүүды толгойлогшын элнэ.
Тинхэдэ США-гэй зэбсэгтэ хүсэнууд
гансахан американскэ территууд
дээрэ байлганданхай бэшэ, тэдэн
Англия, Баруун Германия, Итали-
да, Францияда, Испанияда, Хойто Аф-
рикада, Грецидэ, Турцида болон
Дүтын ба Дунда Востоготой хэдэ
хэдэн оронуудта, Японидо, Тайвань
дээрэ, Филиппины дээрэ гэхэ мэтэ
газарнуудта байралуулагданхай. Хэ-
дэ хэдэн гүрэнүүдтэй зэбсэгтэ хүсэ-
нүүд нэгэн командовани доро бай-
гаад, США-гэй зэбсэгтэ хүсэнуудтэй
нягта холбоотой юм.

Иймэ оршон байдалда өөрынгөө
талааа Советскэ Союз сэрэгтэй та-
лаар хэдэн союзна гүрэнүүдтэй нэг-
дээб.

Танай оруулан дуралхал США-
гэй болон СССР-эй хилэнүүдтэ га-
дуур байһан зэбсэгтэ хүсэнууды
болон сэрэгтэй барилгануудые бул-
тэнь хараада абангүй орхино гэжэ
хэлэнгүй байжа болохогүй. Тинхэ-
тэй хамта, аэрофотобуулгабари ха-
даа тус гүрэнүүдтэй территууд дээрэ
байһан бүхы зэбсэгтэ хүсэнууд бо-
лон сэрэгтэй барилгануудта хэгдэхэ
ёһотой байгаа гэжэ тон элнэ. Энэ
хадаа тэдэ гүрэнүүдтэй правитель-
ствууд өөрынгөө сувереннэ территу-
ри дээрэ гадаадын авиацин аэро-

фотобуулгабари хээ ябадалы зүб-
шөөрхэ гү гэнэн тон шэнэ асуудал
табина.

Эдэ бүхы хадаа аэрофотобуулга-
баринууд тухай асуудал гэжэ гүрэн-
үүдтэй аюулгүй байдалы хангал-
гын ба буу зэбсэг хуряалгы амжал-
татыйгаар бэлүүлгын замаар аша-
үрэтэйгөөр урагшаа дабшалгада мүн-
өөнэй оршон байдалда туһалха
асуудал болоногүй гэжэ харуулна.

Танай дуралхал соо буу зэбсэг хо-
роохо ба атомна буу зэбсэг хорихо
шухала тухайда юуншые хэлэгдэггүй
байхадан нимэ тобшолол хэгдэхэ
ёһотой байнал.

Иймэ дээрнээ мүнөө аэрофото-
буулгабаринууд тухай ба буу зэбсэг
эхээр бэлдэлгы болуулхын тулада
информаци суглуулха тухай дурал-
хал юу үгэхэ гэжээб? гэжэ холд
асуудал. Хэрбээ тинмэ дуралхал буу
зэбсэг эхээр бэлдэлгы болуулгада
туһалаагүй наа, шэнэ дайнай аюу-
лые зайсуулнагүй, энэнтэй даша-
рамдуулан арад зонот зобохо бай-
һан хүндэ дарамтые хүнгэлнэгүй.
Иймэ дуралхал манай гүрэнүүдтэй
болон бүхы оронуудай арад зонот
бидэнхэ хүлсэжэ байһан юумэндэн
хариусаха гэжэ гү?

Буу зэбсэг хороохо ба атомна буу
зэбсэг хорихо талаар аша үрэтэй
хэмжээнүүды абангүйгөөр, аэрофо-
тобуулгабаринууды хээ ба сэрэгтэй
информаци андалдан абалсаха
асуудалууды хэлсэд байгаа наа-
мнай юун болохо гэжэ бодожэ үзэн-
гүй байжа болохогүй. Танай зүб-
шэнгүй байжа боломоор бэшэ нимэ
болгоомжолго намда байна гэбэл:
нимэ байдал хадаа буу зэбсэг эхээр
бэлдэхэ, эбтэ байдалы бэлдэхэ ту-
шаа шөө бин байһан аюулнаа нэр-
гүлэлгы нуларуулха ябадалда хүр-
гэжэ болохогүй юм гү?

Минн хэлэһэн наамжанууд ха-
даа буу зэбсэг хуряалгын пробле-
мын шухала зүйлнүүдээр хэлсэхэ туй-
лажа билднэр шадахагүйбид гэнэн
ушар оройдошые бэшэ. Энэ пробле-
мын талаар тодорхой хэлсэхэ хээ
боломоор болотороо бидэнэрэй ха-
раа бололнуудай дүтэлхэн шухала
зүйлнүүд бин байна гэжэ Танай ан-
харал хандуулгы ханаа нэм.

Агуушэ гүрэнүүдтэй зэбсэгтэ хүсэ-
нүүдтэй хэмжээ тогтоолог тухай
асуудалы абаад үзэе. Энэ асуу-
дал ехэ удхашанартай гэжэ бүгдэн-
дэ мэдээжэ. Табан ехэ гүрэнүүдтэй
зэбсэгтэ хүсэнууды хороолгын хэм-
жээнүүд түрүүлэн 1952 ондо Велико-
британиин ба Франциин правитель-
ствонуудтай хамтадаа Танай прави-
тельствар дуралхалганыншье мэд-
дэжэ. Буу зэбсэг хуряалгын хэрэгтэ
энэ тон шухала асуудалаар нитын
хэлсэхэ туйлахын тулада, бидэнэр ха-
даа США, Англи болон Франциин
хамтын дуралхалы зүбшэн хэлсэл-
гын үндэһэн болгон абаха гэжэ
шиндхэбид. Тинмэһээ, энэ асууда-
лар бидэнэрэй хоорондоо нитэ на-
нал болон бин байна. Бидэнэрэй
дулда туйлагдаһан энэ зүбшэны
тэмдэглэн бэшэхэ тон шухала бай-
гаа.

Мүнөө дэлхэйн тон томо аринууды
дэ зэбсэгжэлгэдэ, хүнүүды
олоорнь худалгын атомна болон во-
дородно зэбсэгтэй хэрэглэгдэжэ бай-
һан тухай хэлсэлгүйгөөр буу зэбсэг
хуряаха тухай хэлэжэ болохогүй гэжэ
атомна зэбсэг тухай асуудал хэл-
сэхэдэ хараадаа абаха шухала.
Тинмэһээ атомна зэбсэгые хорилгын
проблемы бидэнэр түрүүлхын ээл-
жэнтэй удхашанартай гэжэ холодоо
тоолодог байгаади. Энэ проблемые
зүбшэн хэлсэхэ үелэ арсалдаанай
болоно гол зүйлнүүдтэй нэгэн хадаа
атомна зэбсэг хэрэглэхэ ябадалд
хорилгы хүсэндэн оруулха болзор-
нууд тухай асуудал байгаа. Тала-
нуудай хараа болды дүтэлүүлжэ,
энэ асуудалаар хэлсэнууды хүн-
гэдэхэ ба түргэдэхые эрмэлзэжэ,
бидэнэр буу зэбсэг хуряаха тушаа
атомна зэбсэг хэрэглэхэ ябадалд
хоримжолхо талаар ООН-эй Комиссин
Подкомитетдэ энэ оной апрель соо
Лондондо Англи ба Франциин тү-
лөөлөгшөнэрэй дуралхалан болзор-
нуудтай зүбшэн байгаади.

Атомна зэбсэг хэрэглэлгы бо-
луулха ябадалай ямар үелэ хүсэндэ
дээр орохо тухай асуудалаар Англи
болон Франциин дуралхалан ба Со-
ветскэ Союзай абаһан дуралхал би-

1955 оной сентябриин 19.

дэнэрэй нитын интересүүдтэ ха-
риусаха байһаниие Та зүбшэхэ бай-
хат гэжэ би хананаб. Мүн энэ асуу-
даларшые хэлсэхэ туйлаа наа, байн
байгаа. Минн хананада, энэниие
бэлүүлжэ хэлшые боломоор байна.

Нэгэ гүрэнэй нүгөөдлөө гэнтэ
добтолхо ябадал гаргахгүйн тулада
хэдэ хэдэн хэмжээ-ябуулганууды
бэлүүлхэ тушаа бидэнэр мүнөө зүб-
шөө наамнай байн гэжэ хананада.
Энэ хадаа арадуудай эбтэ байдал
болон аюулгүйн аша тулада таараха
гэжэ бидэнэр тоолонобид. Эндэ
заагдан зорилгонуудта тааруулан
хиналтын зохихо арганууд тухай
зүбшэжэ болохо байгаа.

Мүнөө үсын дайн олон миллион
арминууды болон сэрэгтэй айхатар
ехэ техникы дайн байдалуудта
хабаалуудыи эринэ гэжэ Та, госпо-
дин президент, сэрэгтэй хүн байһан
хадаа өөрынгөө дүй дүршэл дээр-
нээ мэдэнэ. Энэнтэй дашрамдуу-
лан сэрэгтэй ехэ сөдсненинүүдые суг-
луулан байлгаха тодорхой пунктиуд
айхатар ехэ удхашанартай болоно.
Тус сөдсненинүүдые зэбсэгжүүлгын
бүхы дайшалхы техникэ тэндэ бин
байха болоно. Бидэнэй дуралхалан
хиналтын системэ—томо портнууд
дээрэ, түмэр замтай услинууд, авто-
магистратынууд болон аэродромууд
дээрэ хиналтын постнууды байгуул-
га—олон тоото сэрэгүүды болон
сэрэгтэй ехэ техникэ нэгэ газарта суг-
луулгы зайсуулха, тингэжэ нэгэ
оронотой нүгөөдлөө гэнтэ добтолхо
арга боломжы зайсуулха гэнэн ха-
раа болотой юм. Тинмэ постнууды
байгуулга хадаа уласхоорон-
дын түншүүрыи нуларуулгын ба
гүрэнүүд хоорондоо этгэлдэ найдаба-
ри тогтоолгын зам дээрэ шухала ал-
хам болохо нэн.

Минн хананада, хиналтын пост-
нууд тухай манай дуралхал хадаа
нэгэ гүрэнэй нүгөөдлөө гэнтэ доб-
толхо аюулы болуулха арга олгохо
байна.

Зэбсэгтэ хүсэнуудтэй хэмжээнүүд
тухай, ялсриа зэбсэгые хорихо яба-
далы хүсэндэн оруулгын болзор-
нууд тухай, мүн тэрэшэлэн хинал-
тын постнууды байгуулха тухай би-
дэнэрэй оруулан дуралхалууд
уласхоорондын харилсаануудтайн
түгшүүрыи нуларуулгада, эбтэ
байдалы бэхжүүлгэдэ туһалжа
шадаха гэнэн ханалтай Та зүбшэхэ
байхат гэжэ би хананаб. Эдэ асуу-
далнуудаар хэлсэхэ туйлаха бид-
нэрэй ханалаа нэгдэхэ болохогүй
гэнэн үндэһэ баримтые хараагүйб.
Дүрбэн гүрэнүүдтэй тинмэ хамтын
шиндхэбэри тон ехэ удхаша-
нартай байха нэн, юундэб гэх-
хэдэ, буу зэбсэг лаб хуряа-
жа болохо байна, энэ талаар бо-
дото алхамууд хэгдэжэ байна гэжэ
олон миллион хүнүүд этгэн найда-
ха нэн. Эдэ асуудалуудаар хэлсэһэн
хадаа буу зэбсэг хуряалгын пробле-
мэ дабаатай бусад асуудалууды
еишдхэгдэхэ зам гаргажа үгэхэ
бэлэй. Тус хэлсэн хадаа Женевэдэ
бидэнэрэй эхи табиглан холбоо ха-
рилсаас, бээ бээ ойлголсохо яба-
далы бэхжүүлгэдэ туһалха, буу
зэбсэг хуряалгын үргэн ехэ програм-
мые бэлүүлхын ба буу зэбсэг ху-
риялгы хинахын тулада таатай зо-
хид условинууды байгуулха нэн.

Господин президент, би өөрынгөө
наамжанууды хэлэхэ зуураа, буу
зэбсэг хуряалгын проблемээр нэгэн
ханалта шиндхэбэринүүдые абаха
ябадалы хүнгэлхын тулада энэ
проблемээр наамжануудта сэхэ
руунь хэлэлсэжэ, бээ бээ хайнаар
ойлголсохо гэнэн үнэн зүрхэнэй эр-
мэлзэлгы хүтэлбэри болгооб.

Энэ асуудалы шиндхэлгэ гол тү-
лэб дүрбэн агуушэ гүрэнүүдтэй —
Женевскэ Зүблөөдөг хабадлаган-
наа дуудылаха байһан хадань би
энэ бэшэгтэй буулгабарные господин
Исленд болон господин Форто эль-
гэгээб, энэниини Та зүбсөөр ойл-
гохо бээт гэжэ найданаб.

Энэ бэшэг соо табигдан асуу-
далнуудаар Танай наамжанууды
түргөөр абахаб гэжэ би найданаб.

Үнэн зүрхэнхөө хүндэлгшэ
Н. БУЛГАНИН.

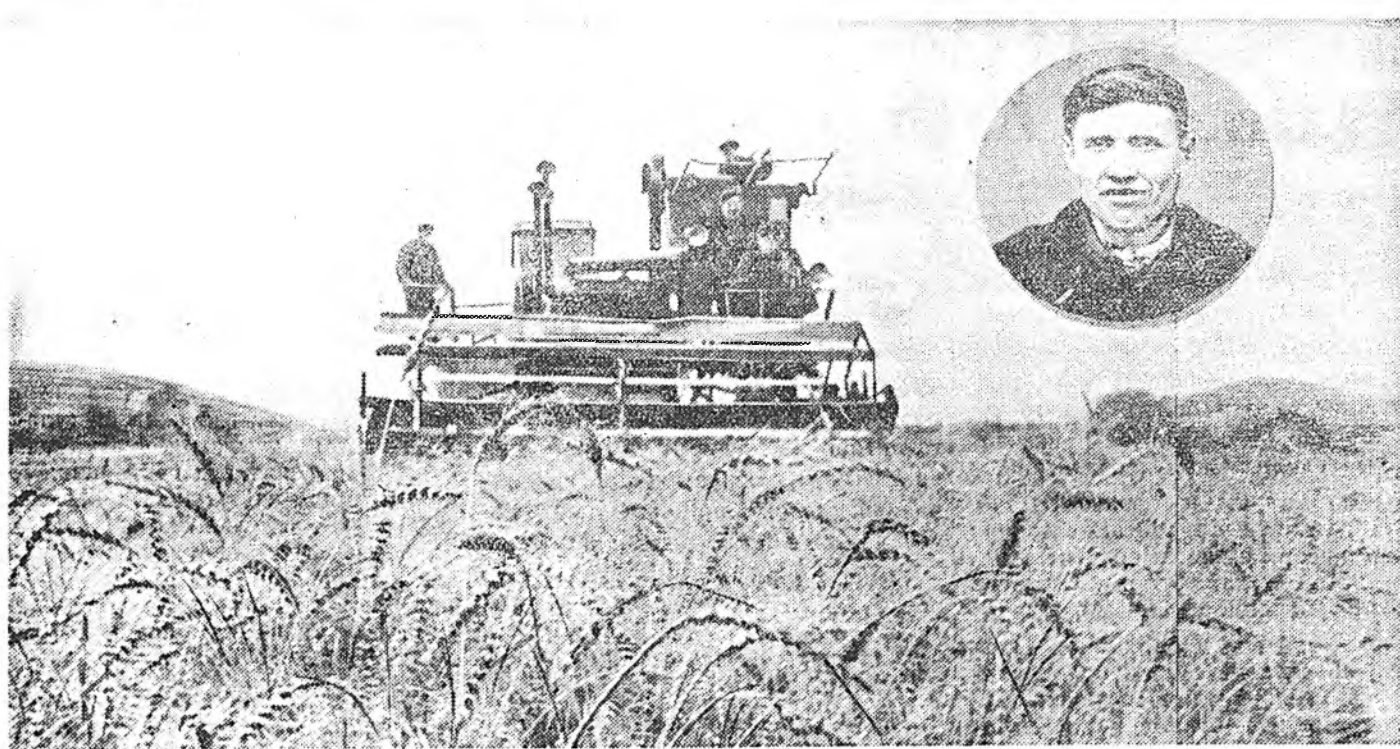
Дээдэ тушаалта
Дуайт Д. Эйзенхауэртэ
Америкын Холбоото Штадуудай
Президент.
Вашингтон.

Союзай ба Германия Федеральна Республикын хоорондо дипломатическа хилэ тогтоохо тухай хэлсээ СССР-эй Сөвөдэй Президиум батала

Социалистическэ Рес-
публ Союзай болон Гер-
мания Федеральна Республикын
дипломатическа харилсаа
хилэ хэлсээ СССР-эй Ми-
нистернүүдтэй Президиум
Советсэй Президиумтэй
1955 оной сентябриин 24-дэ

гарганан Указаараа баталһан бай-
на. Советскэ Союзай болон Герман-
ска Федеральна Республикын Пра-
вительствина делегацинуудай хоорон-
до болоһон хэлсэһэнэй

Алтайска хизаарай Шиниуовско МТС-эй комбайнер Михаил Егорович Батурич оорингоо шотатга «Сталинец-6» комбайнаар 700 гектар тариа хурьяжа дүүргээд, самоходно комбайнтайгаар манай республикада сража, тариа хурьялгада туһалжа байна. Мүнөө нүхэр Батурич Прибайкальска аймагай Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ

хүдэлмэрилжэ зуураа, үдэр бүри 10 гаран гектар тариа хурьяна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Батуричтай агрегат тус колхозой тарианажаалай №2 бригадын поли дээрэ шанииса хурьяма лаана. Хүрээ соо М. Е. Батурич.

А. Мантаевай фото.

РЕСПУБЛИКЫН АЙМАГУУДАТ ОРООНОЙ КУЛЬТУРАНЫУДЫЕ, ХАРТААБХА БОЛОН ОВОШЬ ХҮРЯАЛГЫН ЯБАСА ТУХАЙ 1955 ОНОЙ СЕНТЯБРИЙН 25-НАЙ МЭДЭЭН

(Түсэбэй дүүргэлтэ процентээр)

Аймагууд	Орооной культурануудые хурьяна	Хартаабха хурьяна	Овош хурьяна
Зангайин	95,6	98,5	47,7
Иволгин	92,4	66,6	60,7
Түнхэнэй	85,9	74,7	50,0
Тарбагатайн	85,7	78,9	35,1
Кударын	83,9	67,6	67,1
Прибайкальска	79,2	86,7	51,3
Сэлэнгийн	79,2	46,6	44,1
Бичурын	79,2	63,3	32,5
Закаменай	78,7	63,4	42,3
Кяхтын	76,2	59,2	49,3
Мухаршэбэрэй	75,2	69,8	42,9
Кабанскын	73,5	38,4	33,9
Баргажанай	73,1	54,6	54,7
Б. Кударын	70,1	65,2	33,4
Курумканай	61,9	75,3	57,6
Горини	58,9	45,2	53,4
Ярууны	55,0	69,9	27,2
Зэдэн	54,3	57,4	66,6
Хорини	45,6	57,9	35,2
Хэжэнгын	27,8	33,3	45,4
Бауны	13,6	—	—

Түрүү механизаторнууд

Зэдэн аймагай Үшөөтэйн МТС-эй механизаторнууд ажалтай үндэр бүтээс туйлахын түлөө бүхы хүсээс элсүүлэн хүдэлмэрилнэ. Комбайнер Лука Григорьев «С-4» комбайна дээрэ хүдэлмэрилжэ зуураа саг үргэлжэ даалгабаряа үзүүлэн дүүргэнэ. Тэрэ сентябрийн 16-най үдэр 8 гектарай ороондо 24 гектар хадажа, даалгабаряа 300 процент дүүргэнэ.

Тэрэшлэн комбайнерууд нүхэд Ш. Самбуев, Б. Оширов ба бусад мүн лэ үндэр бүтээсэтэйгээр хүдэлмэрилнэ.

Мүнөө МТС-эй механизаторнууд партиин ээлжэтэ XX съездын хүдэлмэрилжэ мурьсөөндэ оролсоод, бүри эршэмтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна. Д. Санданов.

Овош ба хартаабха хурьялгы түргэдхэхэ

Мухаршэбэрэй аймагай түрүү колхозууд энэ жэлдэ овошнын баян ургаса ургуулаа. Шаралдайн сельсоветэй «Гигант» колхозойхид 35 гектар овошнын талмайлаа үндэр ургаса ургуулжа, гүрэндэ овош тусааха түсэбөө үзүүлэн дүүргэнэ.

Овошнын ургаса харууналгы агротехническ заабарини ёшоор үгэргэжэ, тус колхозой ороондой бригадын гэшүүд цэршэл эхэтэй ороондой Илья Цзин-Цзин-мин гэгшын хүтэлбэри доро үгэрсин 120, помидорой 150 центнер ургаса гектар бүришөө хурьялаа. Тинхэдэ гектар бүришөө 250 центнер хүрэтэр капуста хурьяжа байна. Тэрэньшэ хэдэн зуугаад центнер капуста гүрэндэ тушагдаха.

Мүн Никольско сельсоветэй Лениний нэрэмжэтэ колхозойхид жэлэнэ жэлдэ овошнын үндэр ургаса хурьядаг юм. Мүнөө жэлдэшье энэ колхозой гэшүүд муу бэшэ ургаса ургуулаа.

Гэхэтэй хамта, аймагай олохон колхозууд ехэ талмайда овош таридга болобошье, тэрэньшгээ харууналгысэ зүбөөр эмхидхэжэ шадаагүй дээрэнэ овошнын муу ургаса ургуулдаг. Жэшынэ, энэ талаар Октябрийн сомоной Булганинай нэрэмжэтэ колхоз жэл бүри хэдэн гектар овош таридга аад, харууналгысэ хүсэд эмхидхэдэггүй юм. Мүнөө жэлдэшье Иомто-Шэбэр гэжэ шотатга капуста болон овошной бусад культуранууды тарихан аад, ямаршье ургаса абаагүй, капустинга ехэ хэхи талмайе малда гэхшүүдэ. Тинхэдэ гүрэндэ уялгага ёшоор овош тушааха түсэбөө тус колхозойхид дүүргэггүй байна.

Овошнын үндэр ургаса ургуулжа хэрэгтэ МТС-үүдэй участково агрономууд ехэхи үүргэ дүүргэхэ ёшотой байгаа. Гэхынэ, Гашейн, Суулгын ба Хонхолойн МТС-үүдэй участково агрономуудай олонхын энэ уялгаада харюусалгагүйгөөр ханладаг. Булганинай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилдэг агроном нүхэр

Чапаева бүхэли зунай турша соо колхозой ороондой дээрэ оройдоо 2—3 дахин ябууд ошон байха юм. Ажалдаа нмэ харюусалгагүйгөөр хандаха ябадалууд агрономуудай зүгшөө али олон үзэгдэдэг.

Тэрэньшэ гадна, хартаабхын ургаса хурьялга тухай тэмдэглэхэ хэрэгтэй. Хартаабха тарилгада болото анхаралаа хандуулжа, харууналгысэ зүбөөр эмхидхэн колхоз энэ культурын баян ургаса хурьяна. Жэшэлхэдэ, Хонхолойн сельсоветэй «Искра» колхоз хартаабхын муу бэшэ ургаса хурьяжа, түрүүшын үдэршөө гүрэндэ тушаажа эхилнэ. Мүнөө тус колхоз 20 гаран тонно хартаабха гүрэндэ тушаагаад байна. Мүн Сталиний, Лениний нэрэмжэтэ колхозууд хартаабха малталгысэ эмхитэйгээр эхилжэ, уялгага ёшоор гүрэндэ тушаалгысэ амжалта-тайгаар ябуулна.

Гэхынэ, хартаабха малталга аймагай олонхи колхозуудта унжагайрга. Олохон колхозууд энэ хүдэлмэринэ арба гаран хоногой урда эхилдэшье, эмхигүйгөөр ябуулна. Энэ талаар илангаяа Гашейн, Суулгын МТС-үүдэй харьяата колхозууд гэгдэлдэ орохтой. Гашейн МТС-эй харьяата «Путь Ленина», «Гигант» колхозууд хартаабхаа богонхон болзор соо малтажа дүүргэхэ арга боломжотой аад, мүнөө хүрэтэр унжагайруулнаар. «Путь Ленина» колхоз хартаабха малталгада хүдэлмэриншэ хүсээс эхлэн элсүүлэггүй байна. Тинхэдэ Гашейн МТС тус колхоздо болото туһаламжа үзүүлэггүй. Энэ колхозой хүтэлбэрилэгшэд «Хургуулын хурагалда хартаабхемнай малтажа үгэхэ юм» гээд, амаралтын үдэр хүлээжэ байна.

Иймэ олон жэнишүүдэ тооложо болохо юм.

Ушар нмэхэ мухаршэбэрэйхид овошнын ба хартаабхын ургасада анхаралаа хандуулжа, эдэ культурануудай хурьялгысэ эрлд түргэдхэхэ уялгагай. Б. Дымбылов, манай корреспондент.

МАНАЙ РЕСПУБЛИКА ДОТОР

Түсэбөө гадуур тоно

Нү хаалгысэ эрлд дээшэ-лүүлнэй ашаар Баргажанай аймагай тононой заводууд тоно, сыр гаргаха даалгабаряа амжалтатайгаар дүүргэжэ байна. Сентябрь 10-най мэдэгээр аймаг дотор тоно үйлдбэрилгын жэлэй түсэб — 131 процент, сыр гаргалга — 91,6 процент дүүргэгдэн байна.

Баргажанай тононой завод (мастерын нүхэр Кузнецов) жэлэйнгээ даалгабары — 181 процент, Баянго-ляй завод (мастерын нүхэр Дымбыренова) — 163 процент дүүргээд, мурьсөөнэй түрүү зэргэдэ ябана.

Ингэжэ тус аймагай тононой заводуудай коллективүүд түсэбөө гадуур 173 центнер тоно гүрэндөө үгэбэ. Тоно, сыр үйлдбэрилгэ үргэлжэлнээр.

Д. Гыргенов.

Барилгашад хэлэнхэн үгэдөө хүрөө

Түнхэнэй аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой барилгын бригада хартаабха хадагалха байра 7 хоног соо бариха дүүргэхэ гэхэн уялга абанан юм. Тэднээр хэлэнхэн үгээс хурт дээрнэ бэлдүүлжэ, йахан 100 тонно хартаабхын багтаамжтай хранилищи ашаглалгада оруулба.

Барилга дээрэ нүхэд Хусаев, Булутов, Шагдуров гэгшэд йайнаар хүдэлмэрилнэ. Мүнөө бригадынхид нүхэр Д. Хусаевай хүтэлбэри доро малай байрын барилга дээрэ мүн лэ бүтээс эхэтэйгээр хүдэлмэрилжэ байна.

С. Андыков.

Студентнэрэй концерт

Дорж Банзаровай нэрэмжэтэ гүрэнэй Бурят-Монголой пединститут-дай 1-лхн курсы олохон студент-нэр мүнөө Зэдэн аймагай Лениний нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлмэрилжэ байна. Тини тэднээр колхозой тариа хурьялгада ба тэжээл бэлдэхэдэ дэнэ элсэхитэйгээр туһалхааа гадна, колхознигуудай культурина эрлэ-тыс хангаа. Йахан тэднээр өөнэ-лынгөө йайн дураа колхознигуудта «Шоблог» гэжэ зүжэг харуулаа. Студентнэр мүн орол ба бурат арадай дуунуудыс гоё йаханаар дуулаан, узбек арадай танец гүйсэхдхэн байна.

Гоё йахан зүжэг харуулханда студентнэртэ колхознигууд үнэн зүрх-нөө баясхалан хүргөө.

Д. Санданов.

Ехэ шүүбэри

Улан-Удин центральна 301-дхн ажажыс касса СССР-эй арадай ажажыс йэргээн бодхоох ба хүг-жөөх гүрэнэй 4-лхн урхаламжын шүүбэриэтэ 12-дохн тиражаар ажал-шадта шүүбэри түлээжэ байна.

Түрүүшын 10 үдэрэй туршада 342,675 түхэригэй шүүбэри ажал-шадта түлэгдөө. Тэрэ тоодо 25 мянган түхэригэй шүүбэри 2 облигаци, 10 мянган түхэригэй шүүбэри — нэгэ, 5 мянган түхэригэй шүүбэри — нэгэ облигацида тудда.

В. Михайлов.

Хүдөөгэй профсоюзна организаци хүдэлмэринэ найжаруулжа

Хүдөө ажажыс хүгжөөн дэбжээхэ тухай Коммунистическэ партиин хараалхан агуухэ программыс бэлдүүлжэ талаар хүдөөгэй профсоюзна организацинуудай үмэнэ харюусалгатай ба хүндэтэй зорилго табигданхай. Тинмэхэ МТС болон совхозуудай профсоюзна организацинууд хүдэлмэринэ эрлд найжаруулжа, хүдөөгэй механизаторнуудай, хүдэлмэрилэгшэд болон албахаагшад дунда ябууд-даг шингын хүдэлмэринэ хүдөө ажажыс үйлдбэринэ дээшэлүүлжэ бүгдэарадай удхашапартай зорилгын шиндхэгдэжэ байгаа газарта—бригада, ферма болон гүүртэнүүдтэ ойртуулжа уялгагай.

Гэхынэ, Сэлэнгийн аймагай машинно-тракторной станцинуудай рабочкомууд өөрингөө хүдэлмэринэ хүдөө ажажыс тусаа партиин табиган зорилгонуудтай зохицуулан ябуулжа мүнөө хүрэтэр шадаагүй байна. Энэн тушаа нэгэ хэды баримтануудыс абаад үзэе. Селен-дун МТС-эй профсоюзна организаци 1954 оной декабрыда 9 гэшүүн-тэй, йахла хүсэтэй рабочком йуу-лан байгаа. Түрүүшээр тус рабочком хүдэлмэрини түсэб нара бүри-дэ табига профсоюзна суглаа зарла-даг, тэрэн дээрэ элдэб шухала асуудалуудыс: МТС-эй дирекци профсоюзна организаци хоёрой хоорондо баталагдайхан коллектив-нэ догворой дүүргэлтэ, нара болон кварталай хүдэлмэрини дүнгүүд гэхэ мэтыс зүбшэн хэлсэдэг байгаа.

Тингэбэшье, йорхны дээрэ энэ профсоюзна хүдэлмэри, илангаяа мүнөө зун, намарай полевой хүдэл-мэрини үсдэ угаа муугаар ябуула-дана. Хаа-на зарлагдадаг проф-союзна суглааниныс муугаар бэлд-хэгдэдэг, тинмэхэ ёшо тэднээр үгнэрдэг, олон ушарта суглаанай шиндхэбэри бэлдүүлэгдэнгүй, саар-хан дээрэ үлэдэг байна. Жэшээл-бэл, «Хабарай тарианыс үсдэ меха-низаторнуудай зорилго тухай» асуудалаар бүри апрель нарада бо-лонон, май нарын дүнгүүд тухай июнь нарада бололон суглаануудай шиндхэбэринүүд дүүргэгдэхэе байтагай наа болотор протоколдо-шье бэшгэдэггүй хэбэжэ байгаа.

Парти, правительствын гаргахан шухала тогтоол, шиндхэбэринүү-дыс суглаа зүблөөн дээрэ саг соонь табига, тэрэньшье түргэнөөр бэл-дүүлжэ хэрэгтэ механизаторнууд, бүхы хүдэлмэрилэгшэдөө элсүүлжэ талаар эмхидхэлэй хүдэлмэри МТС-эй рабочком ябуулдаггүй. КПСС-эй ЦК-эй йорльсэ Пленумэй дүнгүүд профсоюзта суглаан дээрэ мүнөө хүрэтэр хэлсэгдэдгүй.

Бүри хабар эртүүр бүхы 8 трак-торна бригадануудта профсоюзна группанууд бин болгогдожо, проф-группорнууд йуулангадан байгаа. Тээд тэднэй хүдэлмэридэ рабочком үдэр бүрини туһаламжа үзүүлэг-гүй. 4-лхн тракторна бригадын профгруппныс абаад үзэе (проф-группор нүхэр Данзанов). Энэ профгруппа бэшнэдэ оробол нил-дэ дээрээр хүдэлдэг юм. Тингэбэ-шье, элдэ ехэ олон дутагдланууд элсүүлэгдэе. Профгруппа зарим трактористнуудта мүнөө хүрэтэр профсоюзай гэшүүндэ абажа шадаа-

гүй, профгруппын сн-г үнгэргэдэг байна.

МТС-эй рабочком (про-нүхэр Анетов) механизаторнууд дунда шинтэ-политическэ по-тэгээрэлэй хүдэлмэри-лаар ябуулна, олон ушар-рэгтэ хабаадасангүй үг-Энэ рабочком механизаторноо-холбоо барисаа муу-тагааннаа боложо мүнөө олон тооной механизатор-гаран хүн) профсоюзай ло-ложо ороодуй байнаар.

Мүн тэрэшлэн, Сэлэн МТС-үүдэй профсоюзна о-нууд топ хангалтагүйгээр-рилнэ. Сэлэнгийн МТС-эй (түрүүлэгшын нүхэр Ко-шүүтэй) баһал хүсэ адо-коллектив юм. Тээд проф-дэлмэри элдэ зүбшэн о-хой гэхэдэ алдуу боло-мизаторнуудай дунда организациныс нүдөө ехэ-тула энэ рабочком ямар-абанагүй.

КПСС-эй XX съездын социалистическэ мурьс-хаанатгүй үргэнөөр дэл-шье, тус рабочком энэ тур-далнаа холдочоноод бай-бригадир Аверин, хоёр н-гэдэг комбайнерууд Дун-данов, Мухаченко гэгшэ-шынэс бүтэлгын шадабар-тула энэ гэжэ харуулжа-бочком хэзгүй.

МТС-эй дэргэдэ урала-гын ба ухаалан зохио-байтуулагдайхан байгаа. МТС-эй гланга инженер-э-зин хүтэлбэрилдэг нэр-гэрлэн 8—9 нарын тур-ро оройдоо хоёр асесдан-лан нарийжуулгын 3 дур-жа үзэшин байта. Тинхэр-халнуудай нэгэшиншье н-дэ нэбтэрүүлэгдэнгүй ор-

Рабочкомой хэды мун-мэрилжэ байбашье, МТС-на организаци (секретарь Агильдин) энэнэ тушаа-табига, тэрэньшэ тула-риньс найжаруулжа х-ггүй. Партиин Сэлэн-инструкторска группын-лэгшэдэй зүгшөө проф-о-низацинуудай хүдэлмэри-гаа табигагүй байланин-на хүдэлмэрини муу бай-нээ эли тодоор харагда-нэ.

Хүдөө ажажын ба бэл-дэлмэрилэгшэдэй проф-о-рият-Монголой обкомой-нүхэр Черемных Сэлэн-йабан муртөө рабочкомой-ридэ ямаршье туһаламжа-үгэнгүй бусалан байна.

Хүдөөгэй профсоюзна ор-иуудай хүдэлмэринэ ор-руулжа, хүдөө ажажын н-лэй хүдэлмэрилэгшэдэй н-гэдүүлгын, ургаса хура-да тэжээл бэлдэхэдэ, ху-хын продуктуудыс гүрэн-тын хүдэлмэринэ саг соонь-йадалыс хангаха хэрэгтэ.

Н. И.

МТС-эй парторганизациин үүргэ дээшэлүүлжэ

КПСС-эй ЦК-гэй январска болон июльска Пленумүүдэй шиндхэбэ-ринүүд дотор машинно-тракторна станцинуудай дэргэдхн партиин организацинуудай үмэнэ ехэнүүд ба харюусалгатай зорилгонууд табиг-данхай байна. Эдэ партиин организацинууд хадаа МТС-үүдэй үүргыс дээшэлүүлжэ, тэдэньшье гүрэнэй та-лааха колхозуудыс хүтэлбэрилжэ эгээн шухала газар болгохын тү-лөөс саг үргэлжэ оролдохо ээргэтэй.

Энэ үүргээс Баргажанай МТС-эй партиин организациин хэр зэргээр бэлдүүлжэ байланин хараад үзэе. Тус парторганизаци нүүдэй үсдэ партиин-политическэ хүдэлмэринэ найжаруулжа, ажажын асуудалууд-дыс тодорхойгоор хүтэлбэрилжэ та-лаар зарим тэдэ юумэ хэлэн байна.

Тус парторганизацида (партибюро-гой секретарь нүхэр А. Толстухин) 60-аад шахуу коммунистууд тоо-лодоно. Энэ хадаа механизаторнууд-дай, хүдөө ажажын мэргэжэлтэдэй ба МТС-эй бүхы хүдэлмэрилэгшэдэй дунда эмхидхэлэй болон шинтэ-по-литическэ хүдэлмэринэ болоторо-й ажуулжа шадаха ехэхи хүсэн мүн.

Ажажын жэлэй туршала тус парт-организаци КПСС-эй ЦК-гэй январ-ска Пленумэй шиндхэбэринүүдэй үндэрөөр хараалагдайхан хэмжээ-абуулануудыс бэлдүүлжэ хэрэгтэ аюуланууд, партина суглаанууд бо-лон партибюрогой заседануудыс саг сагтань зарлажа, парторганизаци-ин ба МТС-эй ажабайдалай шу-хала асуудалуудыс зүбшэн хэлсэ-нэн байна.

Партибюро хадаа коммунистууд

даа ажажын эгээн шухала йалбар-нуудта табина. Эндхн тракторна бригада бүхэндэ коммунистууд бин. 11 тракторна бригадануудай 9-еи коммунистууд хүтэлбэрилнэ. 3 трак-торна бригадада 3—3 коммунист-нууд эльгэгдэжэ, тэндэ партиин группанууд эмхидхэдхэн юм. Гал-на, 12 коммунистууд-комбайнер-нууд тариа хурьялгын үсдэ трактор-на бригадануудта томилогдон бай-на.

Партиин организаци партинабэ-шэ эдэхитэдэй холбоо барисаагаа нилээд бэхжүүлэе. 1954—1955 онуудай туршала 12 эрхим меха-низаторнууд болон хүдөө ажажын мэ-ргэжэлтэ партиин тэшүүндэ канди-дааар абганан байна.

Гэхэтэй хамта, тус партиин орга-низаци партино-политическэ хүд-элмэри эмхидхэхэ ба МТС-эй ажал, ябуулгысэ найжаруулжа, тэрэнэй үү-ргыс дээшэлүүлжэ талаар хүдэлмэ-риндөө ехэхи дутагдлануудтай. Парт-организациин ябуулдаг партино-эмхидхэлэй хүдэлмэридэ бүришье ехэ дутагдланууд бин. Эгээн түрүүн партибюрогой хүдэлмэринэ хараад үзэе. Бюрогой гэшүүд хоорондоо уялануудаа хубаарилжа абаагүй юм. Тэднэй зариманин (Молча-нов, Будасев, Эрдынев) партиин хүдэлмэридөө ямаршье үүсхэл эл-б-хигүйгөөр хабаадасалдаг байна. Коммунистуудыс хүмүүжүүлгэдэ партибюро анхаралаа багаар табина.

Үнэгэрлэн жэлэй туршала эилдэ КПСС-эй түүхыс шуудалха нэгдэхн ба хоёрдохн жэлэй йуралсалай кру-

жогууд хүдэлхэн байгаа. 10 комму-нистууд бээ даагаад политэконом-и шуудалхаар бэшүүлхэн юм. Кружо-гуудай занянтнууд хана саг соогоо үнэгэргэдэгдэггүй байханаа гадна, дүн гаргалгын занянт үнэгэргэдэг-гүй юм. Бээ даагаад йуралсалагшэ-д туһаламжа үзүүлэгдэггүй дээрэ-нээ, тэдэньшье йуруулаа орхиор-хихон байна. Тээд партибюро элдэ д-утагдланууднаань тобиолол хээгүй гэхэ хэрэгтэй. Мүнөө йуралсалай жэ-лэй эхилүүтэй байхада энэ хэдэн коммунистууд хаана йурахаа мэд-энэгүй.

Партиин бюро 5, 6 ба 11-дхн тракторна бригадануудта пар-тиин группануудыс эмхидхэхэ боло-нон аад, саашадан тэдэнэй хүдэл-мэридэ туһаламжагүй, партиин хүд-элмэри ябуулханда хамхалсаагүй байха юм. Партибюро группартор-нуудыс суглуулжа хоёрлэдэггүй, тэдэнэртэ заабар үгэдэггүй байна. Партибюрануудта партина сугла-нууд хабарнаа хойшо болоогүй. Бри-гадануудта ажаллажа байгаа оло-хон коммунистууд партина даал-габаргүй, партино-политическэ хүд-элмэридэ хабаадасалдаггүй.

Тракторна бригаданууд болон комбайнова агрегатуудта шинтэ-по-литическэ хүдэлмэри йулаар табиг-данхай. Партиин организаци бри-гаданууд болон агрегатуудта ойг-гууламжын хүдэлмэри ябуулхын ту-ла 24 агитаторнуудыс томилогон юм. Тээд тариа хурьялгын эхилнээр агит-аторнуудай семинар болоогүй, тэ-дэндэ хэмшье заабар үгөөгүй бай-на. Тинмэхэ олонхи агитаторнууд

уялгаа дүүргэдэггүй. Партиин ЦК-гэй январска болон июльска Плену-мүүдэй шиндхэбэринүүдэс ажал-шадта ойгуулжа хүдэлмэри трак-торна бригаданууд болон агрега-туудта хангалтагүйгөөр эмхидхэг-дэнхай. МТС-эй дэргэдхн лек-торскэ группа мүн лэ муугаар ажаллана. Партиин организаци шинтэ-политическэ хүдэлмэри ябуу-лхадаа механизатор, хүдэлмэриншэн бүхэнтэй хоёрлэдэггүй ойгуулхыс хүсээнгүй. Харуулан ойгуулжа агитаци «Дайшалгыс хуудланууд», ха-нын газет, «Молни» гаргагданагүй. Тариа хурьялгын эхилнээр нэгшье бригадада кино асарагдажа харуу-лагдаагүй.

Партиин организаци МТС-эйнгээ профсоюзна болон комсомольскэ организацинуудай хүдэлмэридэ бо-дото анхарал табига хүтэлбэрилжэ-гүй. Жэлэй эхилхэнээ хойшо орой-до нэгэ дахин профсоюзна суглаан болоо. Эдэ организацинуудай үүргэ тон бага.

Партибюро, хүдэлмэриншэдэй комитет болон МТС-эй дирекци ур-алан парижуулгын ба ухаалан зо-хёолгын дурадхалуудыс суглуулжэ шэнжэлжэ, үйлдбэриндэ нэбтэрүүл-хыс оролдоногүй. Гэхэ зуура, хэдэн олон механизаторнууд болон хүдэл-мэришэд үйлдбэринэ нарийжуулжа, ажал эхэтэй хүдэлмэринүүдыс хүн-гэдхэхэ үнэтэ дурадхалуудыс оруу-лан байха юм. Жэшынэ, «ГТ-58» маркын газогенераторна 4 тракторта топлиншүүд элэжэ, эб-дэрлэн байгаа. Запасной нмэ де-талынууд МТС-тэ үгы байхан юм. Га-ражыс даагша нүхэр Солонсик ондо-до түхэлэй топлиншүүдыс бэлд-хэхэ гэхэн дурадхал оруулан юм. Тэрэнэй дурадхалаар хэгдхэн топ-

ливнигууд йаһаа йайн байжа, тэдэ 4 трактор жэлэйнгээ түсэб амжалта-тайгаар дүүргэе йэн.

Мүн түмэршэ дархан Ринчино, электротехникуушар Рупанов болон бусад йаһаалтай дурадхалуудыс оруулан байха юм. Гэхынэ, МТС-эй дэргэдэ техникескэ совет байгуу-лагдаагүй дээрэнээ тэдэ дурадхал-нуудыс хэмшье хэрэгшэнгүй орхи-нон байха юм.

Партиин организаци кадрнуудай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри муугаар ябуулна, тэдэнэй мэргэж-лыс дээшэлүүлжэ талаар юушье хэгдэнэгүй. Партииннабэшэ хүтэлбэ-ринхыс нүхэд өөнэлынгөө идейно-политическэ мэдэрлэе дээшэлүүл-хын түлөө оролдогго гарганагүй, политическэ болон тухсай литератү-ра багаар ушладаг байха юм. Сталиний нэрэмжэтэ колхозой агро-ном Н. Скворцов, Молоотовой нэрэм-жэтэ колхозой агроном Н. Измаков-ва, Хрущевой нэрэмжэтэ колхозой агроном Д. Дарман болон бусад үүсхэл оролдолгогүйгөөр ажаллана, уялгадаа хайша хэрэгээр хандана, колхозой үйлдбэринэ гүизэггүйгөөр шуудлангүй.

МТС-эй харьяата колхозуудта

Зак № 40